

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ Tālr. 67097200 ♦ Fakss 67097277 ♦ E-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

22.02.2012.

Nr.1/3
(prot. Nr.8, 3.p.)

Elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika saistītajiem lietotājiem

Izdota saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 33.panta trešo daļu un likuma "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 25.panta pirmo daļu

1. Vispārīgie jautājumi

1. Elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodika saistītajiem lietotājiem (turpmāk - metodika) nosaka kārtību, kādā aprēķina un nosaka elektroenerģijas tarifus saistītajiem lietotājiem (turpmāk - tarifi).
2. Metodikā lietoti šādi termini un apzīmējumi:
 - 2.1. *diferencētie tarifi* - konkrēti elektroenerģijas tirdzniecības tarifi, pēc kuriem par elektroenerģijas piegādi norēķinās saistītie lietotāji;
 - 2.2. *sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību* - konkrētās sprieguma pakāpes maksimālais ieņēmumu līmenis attiecībā pret prognozētajiem enerģijas apjomiem, ko izmanto, lai pārbaudītu, vai prognozētie ieņēmumi konkrētā sprieguma pakāpē nepārsniedz attiecīgās sprieguma pakāpes pamatoto izmaksu segšanai nepieciešamo līdzekļu apjomu;
 - 2.3. *tirdzniecības pakalpojuma cena* - tirdzniecības uzcenojums, kas sedz tirdzniecības pakalpojuma izmaksas un fiksētu peļņas komponenti, kuru aprēķina kā fiksētu procentu no kopējām tirdzniecības izmaksām;
 - 2.4. *tirdzniecības pakalpojums* - rēķinu izrakstīšana, maksājumu iekasēšana un apstrāde, mārketinga, elektroenerģijas iepirkšanas administrēšana un citas darbības, kas saistītas ar elektroenerģijas iepirkšanu un pārdošanu saistītajiem lietotājiem;
 - 2.5. *tirgotājs* - šīs metodikas izpratnē publiskais tirgotājs vai sadales sistēmas operators, kura sadales tīkliem ir pieslēgti mazāk par simt tūkstošiem lietotāju;

2.6. *Ls/kWh* - lati par kilovatstundu.

3. Tirgotājs precīzi un pārskatāmi atspoguļo katra regulējamā pakalpojuma izmaksas ar precizitāti līdz 0,5 tūkstošiem latu (tūkst.Ls), iekļaujot tajās tikai ar regulējamo pakalpojumu saistītos aktīvus un darbības. Tarifu aprēķinā iekļauj tikai tās tehnoloģiski un ekonomiski pamatotās izmaksas, kas nepieciešamas efektīvai tirgotāja pakalpojuma sniegšanai.
4. Tirgotājs pielieto izmaksu attiecināšanas modeli un tā pamatprincipus un ieviešanu saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisiju (turpmāk – regulators).
5. Pēc tirgotāja pieprasījuma regulators nosaka fiksētu peļņas procentu tirdzniecības pakalpojumam un šāds regulatora lēmums ir spēkā līdz jauna lēmuma par fiksētu peļņas procentu tirdzniecības pakalpojumam pieņemšanai.
6. Sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību un diferencēto tarifu aprēķini tiek veikti par noteiktu iepriekš definētu laika periodu - 1 gadu, aprēķinos parādot šo tarifu saistību ar piegādātās elektroenerģijas cenu, pārvades un sadales sistēmas pakalpojumu tarifiem un tirdzniecības pakalpojuma cenu.
7. Ja elektroenerģijas patēriņa apjomu, patēriņa struktūras un citu rādītāju prognozes, kas izmantotas, apstiprinot esošos tarifus, atšķiras no faktiskajiem šo rādītāju lielumiem un tas ietekmē tirgotāja neto apgrozījumu vairāk kā par 1 procentu, tirgotājs ņem vērā šīs atšķirības, nākošā tarifu projektā par prognožu novirzes summu samazinot vai palielinot plānotos ieņēmumus un tam atbilstoši arī tarifus.

2. Sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību saistītajiem lietotājiem

8. Sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību [*Ls/kWh*] katrai sprieguma pakāpei nosaka šādi:

$$T_i = C_{iep} + T_{SO_i} + C_{tirdz_i},$$

kur

C_{iep} - vidējās elektroenerģijas iepirkuma cenas prognoze saistītajiem lietotājiem [*Ls/kWh*];

T_{SO_i} - sadales sistēmas pakalpojumu izmaksas uz vienu kWh i-tajai sprieguma pakāpei atbilstoši noteiktajiem pārvades vai sadales sistēmas pakalpojumu diferencētajiem tarifiem [*Ls/kWh*];

C_{tirdz_i} - tirdzniecības pakalpojuma cena i-tajai sprieguma pakāpei [*Ls/kWh*];

$i = 1$ vai 2 un attiecīgi indeksiem atbilst sekojošas sprieguma pakāpes:

$i = 1$, ja sprieguma pakāpe ir 6-20/0,4 kV transformatoru 0,4kV kopnes,

$i = 2$, ja sprieguma pakāpe ir zemsprieguma 0,4kV līnijas.

9. Vidējo elektroenerģijas iepirkuma cenu, ievērojot saistīto lietotāju apgādei nepieciešamās elektroenerģijas iepirkšanas kārtību atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 33.panta ceturtajai daļai, prognozē publiskais tirgotājs.
10. Publiskā tirgotāja iepirtās elektroenerģijas cenu [*Ls/kWh*] veido elektroenerģijas tirgū iepirtās elektroenerģijas vidējā cena, t.sk., importētās elektroenerģijas vidējā iepirkuma

cena, saistīto lietotāju balansēšanas izmaksas uz vienu kWh un obligātā iepirkuma komponentes:

$$C_{\text{iep}} = C_{\text{vid}} + C_{\text{bal}} + T_{\text{koģ+}} + T_{\text{at+}} + T_{\text{kon+}},$$

kur

C_{bal} - saistīto lietotāju balansēšanas izmaksas uz vienu kWh;

$T_{\text{koģ+}}$ - obligātā iepirkuma komponente obligātajam iepirkumam no ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo koģenerācijas procesā [Ls/kWh];

$T_{\text{at+}}$ - obligātā iepirkuma komponente obligātajam iepirkumam no ražotājiem, kas elektroenerģiju ražo, izmantojot atjaunojamus energoresursus [Ls/kWh];

$T_{\text{kon+}}$ - obligātā iepirkuma komponente obligātajam iepirkumam no ražotājiem, kuru ražošanas jaudas ieviestas konkursa kārtībā [Ls/kWh];

C_{vid} - publiskā tirgotāja iepirktās elektroenerģijas, t.sk. arī importētās elektroenerģijas, bet izņemot obligāto iepirkumu, vidējā cena [Ls/kWh], ko nosaka šādi:

$$C_{\text{vid}} = \frac{\sum_{i=1}^N T_{ri} * E_{ri}}{\sum_{i=1}^N E_{ri}},$$

kur

T_{ri} - prognozētā i-tā ražotāja vai tirgotāja (tirgotāji - atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam) elektroenerģijas (arī importētās elektroenerģijas) cena [Ls/kWh];

E_{ri} - prognozētais i-tā ražotāja vai tirgotāja (tirgotāji - atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam) pārdotais elektroenerģijas daudzums (arī importētās elektroenerģijas daudzums) [kWh];

$$\sum_{i=1}^N E_{ri}$$

- prognozētais no ražotājiem vai tirgotājiem (tirgotāji - atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likumam) iepērkamās un importētās elektroenerģijas daudzums [kWh];

kur

$i=1,2, \dots, N$, kur attiecīgi indeksam i atbilst:

- 1 - akciju sabiedrības "Latvenergo" elektrostacijas,
 - 2 - elektroenerģijas imports no Krievijas,
 - 3 - elektroenerģijas imports no Igaunijas,
 - 4 - elektroenerģijas imports no Lietuvas,
 - 5 - elektroenerģijas iepirkums no elektroenerģijas biržas,
 - 6 - elektroenerģijas iepirkums no tirgotājiem,
 - 7 - elektroenerģijas iepirkums no citiem ražotājiem,
 - 8,9,...N - elektroenerģijas iepirkums no šeit neuzskaitītajām valstīm vai tirgiem.
11. Sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību izmanto, lai pārbaudītu, vai prognozētie ieņēmumi konkrētā sprieguma pakāpē nepārsniedz attiecīgās sprieguma pakāpes pamatoto izmaksu prognozi.

3. Diferencētie elektroenerģijas tirdzniecības tarifi

12. Saistītie lietotāji par elektroenerģiju norēķinās pēc kāda no diferencētajiem tarifiem.
13. Aprēķinot diferencētos tarifus, tirgotājs ņem vērā atbilstošo sistēmas pakalpojumu tarifu struktūru pa sprieguma pakāpēm un diferenciāciju, kā arī enerģijas un jaudas patēriņa prognozes katrā no sprieguma pakāpēm.
14. Lai sekmētu efektīvāku elektroenerģijas sistēmas izmantošanu un veicinātu elektroenerģijas patēriņa nobīdi uz nakts periodu, kā arī brīvdienās un svētku dienās, tirgotājs piedāvā saistītajiem lietotājiem diferencētos tarifus atkarībā no diennakts laika.
15. Tirgotājs diferencētos tarifus var noteikt šādām lietotāju grupām:
 - 15.1. mājsaimniecības lietotāji;
 - 15.2. pārējie saistītie lietotāji;
 - 15.3. ielu un autoceļu apgaismojuma lietotāji.
16. Katrs saistītais lietotājs var izvēlēties vienu sev vispiemērotāko diferencēto tarifu atbilstoši nepieciešamajai jaudai un patēriņa specifikai. Saistītajam lietotājam ir tiesības izvēlēties diferencēto tarifu, to saskaņojot ar tirgotāju.

4. Tirdzniecības pakalpojuma cena

17. Tirdzniecības pakalpojuma cenu veido rēķinu un maksājumu apstrādes izmaksas, elektroenerģijas iepirkuma administrēšanas izmaksas un mārketinga izdevumi. Lai tirdzniecības pakalpojuma cenu izteiktu uz vienu kilovatstundu, veic šādas darbības:
 - 17.1. tirdzniecības pakalpojuma izmaksām pieskaita fiksētu peļņas procentu, kuru apstiprina regulators;
 - 17.2. tirdzniecības pakalpojuma izmaksas sadala atsevišķi katrai sprieguma pakāpei;
 - 17.3. aprēķina tirdzniecības pakalpojuma cenu uz vienu kilovatstundu katrai sadales sistēmas sprieguma pakāpei, dalot tirdzniecības pakalpojuma izmaksas ar elektroenerģijas patēriņu attiecīgajā sprieguma pakāpē.
18. Vidējo tirdzniecības pakalpojuma cenu uz vienu kilovatstundu aprēķina, dalot kopējās tirdzniecības pakalpojuma izmaksas ar kopējo elektroenerģijas patēriņu [Ls/kWh]:

$$C_{\text{tirdz}} = (I_{\text{tirdz}} + P_{\text{tirdz}}) / E_{\text{tirdz}},$$

kur

I_{tirdz} - tirdzniecības pakalpojuma izmaksas [Ls];

P_{tirdz} - peļņa, kuru nosaka atbilstoši regulatora apstiprinātajam fiksētajam peļņas procentam [Ls];

E_{tirdz} - saistītajiem lietotājiem piegādātais elektroenerģijas daudzums [kWh].

19. Tirdzniecības pakalpojuma izmaksas ietver šādas pozīcijas:

- 19.1. personāla un sociālās izmaksas (I_{pers});
- 19.2. pārējās saimnieciskās darbības izmaksas (I_{saim});
- 19.3. pamatlīdzekļu un nemateriālo ieguldījumu vērtības nolietojumu (I_{nol});
- 19.4. nekustamā īpašuma ($I_{\text{ip.nod}}$) un uzņēmuma ienākuma ($I_{\text{ien.nod}}$) nodokļus:

$$I_{\text{tirdz}} = I_{\text{pers}} + I_{\text{saim}} + I_{\text{nol}} + I_{\text{ip.nod}} + I_{\text{ien.nod}}.$$

20. Tirdzniecības pakalpojuma cenu pa sprieguma pakāpēm nosaka, piemērojot izmaksu attiecināšanas principus. Vispārīgā gadījumā C_{tirdz_i} ir tirdzniecības pakalpojuma cena uz vienu kilovatstundu saistītajam lietotājam, kas saņem elektroenerģiju konkrētajā sprieguma pakāpē [Ls/kWh].

5. Tarifu projekta izstrādāšana un iesniegšana

21. Tarifu projektu tirgotājs izstrādā saskaņā ar šo metodiku, nosakot izmaksas attiecībā uz tirdzniecības pakalpojumu kopumu un izmaksas uz vienu vienību katrai sprieguma pakāpei. Tarifu projekts ietver:
 - 21.1. sprieguma pakāpes izmaksu uz vienu vienību aprēķinus elektroenerģijas lietotāju grupām atkarībā no pieslēguma vietas un to pamatojošās izmaksas. Sprieguma pakāpes izmaksas uz vienu vienību aprēķina, pamatojoties uz noteiktajiem pārvades un sadales sistēmu pakalpojumu tarifiem, prognozēto elektroenerģijas iepirkuma cenu un ekonomiski pamatotām tirdzniecības pakalpojuma izmaksām;
 - 21.2. tarifu projekta otro daļu veido diferencētie tarifi.
22. Tirgotājs saskaņā ar šo metodiku aprēķina tirdzniecības pakalpojuma izmaksas un nosaka vidējo tirdzniecības pakalpojuma cenu un tirdzniecības pakalpojuma cenu pa sprieguma pakāpēm.
23. Tirgotājs saskaņā ar šo metodiku aprēķina sprieguma pakāpes vienas vienības izmaksas.
24. Tirgotājs var iesniegt regulatoram pieprasījumu atļaut pašam noteikt diferencētos tarifus saistītajiem lietotājiem.

6. Tarifu projekta izvērtēšana

25. Tarifu projektu regulators izvērtē likumā "Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" noteiktajos termiņos.
26. Regulators apstiprina, uzdod veikt tarifu pārrēķinu vai noraida diferencētos tarifus, izvērtējot to pamatojošās izmaksas.
27. Tarifu projekta izvērtēšanas laikā tirgotājs var iesniegt tarifu projekta labojumus un papildinājumus.

28. Noteiktie diferencētie tarifi ir spēkā līdz jaunu diferencēto tarifu noteikšanai.
29. Ja regulators ir devis atļauju atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 32. panta trešajai daļai un 33.panta trešajai daļai, tirgotājs pats nosaka diferencētos tarifus, ievērojot šādu kārtību:
- 29.1. tirgotājs ne vēlāk kā divus mēnešus pirms tarifu spēkā stāšanās brīža publicē diferencētos tarifus laikrakstā "Latvijas Vēstnesis". Vienlaicīgi tirgotājs iesniedz regulatorā pamatojumu jauniem diferencētajiem tarifiem un informāciju par iepriekšējā perioda faktiskajām izmaksām un jauno diferencēto tarifu prognozētajiem datiem, kā arī salīdzinājuma tabulas, kurās parādītas saistīto lietotāju struktūras izmaiņas un citus dokumentus, kuri pamato jauno diferencēto tarifu nepieciešamību;
- 29.2. regulators 21 dienas laikā pēc diferencēto tarifu saņemšanas izvērtē:
- 29.2.1. iesniegto diferencēto tarifu atbilstību šai metodikai,
- 29.2.2. iesniegto diferencēto tarifu ekonomisko pamatojumu;
- 29.3. ja regulators 21 dienas laikā pēc diferencēto tarifu saņemšanas nav pieņēmis lēmumu par iesniegto diferencēto tarifu neatbilstību metodikas prasībām, tad tarifi stājas spēkā tirgotāja noteiktā laikā;
- 29.4. ja regulators 21 dienas laikā pēc diferencēto tarifu saņemšanas pieņem lēmumu par iesniegto diferencēto tarifu neatbilstību metodikas prasībām, tad tarifi nestājas spēkā tirgotāja noteiktā laikā. Regulators septiņu dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas par diferencēto tarifu neatbilstību metodikas prasībām publicē laikrakstā "Latvijas Vēstnesis" paziņojumu par pieņemto lēmumu un atsauc diferencēto tarifu spēkā stāšanos.
30. Ja atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 32.panta trešajai daļai un 33.panta trešajai daļai tirgotājs ir saņēmis atļauju noteikt diferencētos tarifus un tie ir stājušies spēkā, mainoties rentabilitāti ietekmējošiem faktoriem, regulators var ierosināt tarifu pārskatīšanu un atcelt tirgotāja noteiktos diferencētos tarifus.

7. Noslēguma jautājumi

31. Atzīt par spēku zaudējušu Elektroenerģijas tarifu aprēķināšanas metodiku saistītajiem lietotājiem, kas apstiprināta ar Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas 2007.gada 12.decembra lēmumu Nr.592 (Latvijas Vēstnesis, 2009, 189.nr.).
32. Metodika stājas spēkā nākamajā dienā pēc tās publicēšanas laikrakstā „Latvijas Vēstnesis”.

Priekšsēdētājs

V. Lokenbahs

Bite 67097231

Origināls - 1. eks. (ar vīzām) lietā Administratīvā departamenta Kancelejas un arhīva nodalā;
2. eks. (ar rekvizītu „paraksts”) Enerģētikas departamentā

Kopija 1 eks. AS „Latvenergo”
1 eks. laikrakstam „Latvijas Vēstnesis”

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Juridiskā daļa

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Enerģētikas departamenta direktors

Enerģētikas departamenta
Vispārējās energoapgādes
regulēšanas nodaļas vadītāja

D. Bite

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas Ekonomiskās analīzes departamenta direktors

23. 07. 2012
Enerģētikas lietu nodaļas jurists

I. Feidmanis

A. Mengelsons